

Herbenoeming van de burgemeester

Handreiking Zuid-Holland

provincie **HOLLAND**
ZUID

De ambtstermijn van uw burgemeester loopt binnenkort af en uw burgemeester heeft aangegeven in aanmerking te willen komen voor herbenoeming. Dit is het officiële moment om een herbenoemingsprocedure te starten. Formeel is de gehele procedure in de wet vastgelegd: in de Grondwet (artikel 131), de Gemeentewet (artikel 61) en in de verordening die door uw gemeenteraad wordt vastgesteld.

Deze folder is een praktische handreiking in aanvulling op de circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Er wordt ingegaan op de rol die u als raadslid en/of lid van de vertrouwenscommissie heeft. Ook beantwoordt de folder de meest gestelde vragen. Mocht u specifieke vragen hebben over de herbenoemingsprocedure, dan kunt u contact opnemen met mijn kabinet. Mijn medewerkers adviseren u graag.

Ik wens u veel succes met de procedure.

Jaap Smit

Commissaris van de Koning in Zuid-Holland

Wist u dat...

de periodieke klankbordgesprekken tussen uw raad en uw burgemeester mede aan de basis liggen voor de herbenoeming? Wanneer er obstakels voor herbenoeming zijn moet dit zo snel mogelijk in de klankbordgesprekken worden gedeeld met de burgemeester en daarna met de cdK.

Wist u dat...

de vertrouwenscommissie altijd in overleg kan gaan met de cdK en vice versa? Wanneer één of beide partijen dit nodig acht kan er altijd een vertrouwelijk gesprek plaatsvinden.

Start van de procedure

Als duidelijk is dat uw burgemeester graag wil worden herbenoemd voor een nieuwe ambtstermijn, stuurt de commissaris van de Koning (cdK) een brief naar uw gemeenteraad om u er op te attenderen dat de herbenoemingsprocedure kan worden gestart. Deze “startbrief” wordt minimaal acht maanden vóór het einde van de ambtstermijn van uw burgemeester verstuurd. Daarna nodigt de cdK de fractievoorzitters uit voor een gesprek. In dit gesprek wordt onder andere gesproken over de ervaringen die uw raad heeft met de burgemeester en of uw raad obstakels ziet ten aanzien van de beoogde herbenoeming. Ook wordt tijdens dit gesprek een nadere toelichting op de herbenoemingsprocedure gegeven.

Herbenoemen: een proces van terugblikken én herijken

Bij de herbenoeming is de centrale vraag of de burgemeester in de lopende ambtstermijn heeft voldaan aan de vereisten uit de profielschets. Daarnaast kan het mogelijk zijn dat – door ontwikkelingen in de gemeente – er andere verwachtingen zijn van de burgemeester met het oog op de toekomst. Deze wensen of bij te stellen verwachtingen kunnen als aanvulling op de profielschets worden toegevoegd. Hierbij geldt één belangrijke spelregel: wensen ten aanzien van het functioneren van de burgemeester mogen niet ‘uit de lucht komen vallen’. Om dit te voorkomen voert de raad periodiek klankbordgesprekken met de burgemeester, waarin wederzijdse verwachtingen worden geïnventariseerd en besproken.

Is *niet* herbenoemen een mogelijkheid?

Het is belangrijk om te beseffen dat wanneer er obstakels ten aanzien van de herbenoeming zijn, deze in een eerder stadium met de burgemeester en met de cdK gedeeld moeten worden en dus niet vlak voor of tijdens de herbenoemingsprocedure. Het niet herbenoemen van uw burgemeester staat gelijk aan ontslag, en daarvoor moet een dossier opgebouwd zijn.

Rollen & verantwoordelijkheden

Er zijn verschillende partijen betrokken bij de herbenoemingsprocedure, die elk hun eigen rol en verantwoordelijkheid hebben:

- de burgemeester geeft aan of hij/zij wil worden herbenoemd;
- de gemeenteraad formeert de vertrouwenscommissie;
- de vertrouwenscommissie bespreekt het functioneren van de burgemeester en maakt vervolgens een conceptaanbeveling voor de gemeenteraad;
- de gemeenteraad stelt de aanbeveling tot herbenoeming vast;
- de cdK ziet toe op het verloop van de herbenoemingsprocedure en adviseert de minister van BZK;
- de minister van BZK doet een voordracht voor herbenoeming aan de Koning;
- de Koning neemt een koninklijk besluit en bekrachtigt daarmee de voordracht tot herbenoeming.

Vertrouwenscommissie

Niet alle raadsleden kunnen (volledig) deelnemen aan de procedure. Daarom formeert uw gemeenteraad een vertrouwenscommissie. De gemeenteraad stelt daarvoor een verordening vast waarin de taak en de werkwijze van de vertrouwenscommissie worden beschreven. Ook worden de leden van de vertrouwenscommissie, in persoon, in de verordening benoemd. De leden van de vertrouwenscommissie zijn allen raadslid. Het is verstandig om een wethouder toe te voegen als adviseur van de vertrouwenscommissie. Uw raadsgriffier is de secretaris van de vertrouwenscommissie. De gemeentesecretaris kan als plaatsvervangend secretaris aan de vertrouwenscommissie worden toegevoegd. De wethouder, de raadsgriffier en de gemeentesecretaris hebben géén stemrecht.

Verslag van bevindingen

Wanneer de vertrouwenscommissie is geïnstalleerd gaat deze aan de slag met het verzamelen van informatie over het functioneren van uw burgemeester. Als input gebruiken zij daarvoor de profielschets en de verslagen van de klankbordgesprekken. Daarnaast kan de vertrouwenscommissie in gesprek gaan met een aantal informanten. Van de ingewonnen informatie door de vertrouwenscommissie wordt een verslag gemaakt, dat onderdeel is van het verslag van bevindingen. Daarnaast beschrijft het verslag van bevindingen welk proces de vertrouwenscommissie doorlopen heeft, welke acties zij heeft genomen, of er sprake is van unanimititeit in de vertrouwenscommissie ten aanzien van de herbenoeming en of de gehele procedure uitmondt in een aanbeveling tot herbenoeming.

Betrekken van uw burgemeester

Vanzelfsprekend wordt de burgemeester betrokken bij de herbenoemingsprocedure. Zo wordt uw burgemeester geïnformeerd over de lijst met informanten en wordt het verslag van bevindingen – voordat het naar de gemeenteraad wordt verstuurd – besproken met de burgemeester. Uw burgemeester kan ook input geven voor het verslag van bevindingen. Als deze input niet leidt tot een aanpassing van het verslag, wordt het meegenomen als kanttekeningen van de burgemeester in een aparte brief of via een addendum.

Vaststellen van de aanbeveling: de gemeenteraad aan zet

Nadat de vertrouwenscommissie het verslag van bevindingen heeft vastgesteld, stelt zij een conceptaanbeveling tot herbenoeming op. Samen met een conceptraadsbesluit, legt de vertrouwenscommissie de stukken – onder geheimhouding – voor aan de raad. Uw gemeenteraad vergadert tijdens een besloten raadsvergadering over de bevindingen van de vertrouwenscommissie en stemt over de aanbeveling tot herbenoeming. De stemming is schriftelijk en blijft altijd geheim, ook als de stemming unaniem is. Tijdens deze besloten raadsvergadering zijn alleen de burgemeester, de gemeenteraad, de adviseurs uit de vertrouwenscommissie en de raadsgriffier aanwezig. De wethouders die geen deel uitmaken van de vertrouwenscommissie, zijn niet aanwezig. Aansluitend wordt in een openbare raadsvergadering de vastgestelde aanbeveling openbaar gemaakt. De achterliggende stukken, zoals het verslag van bevindingen, blijven altijd geheim.

Geheimhouding

Zoals beschreven kent de herbenoemingsprocedure een geheimhoudingsplicht. De geheimhouding geldt voor de gehele procedure, dus ook voor het verslag van bevindingen en voor de stemming in de gemeenteraad. De geheimhoudingsplicht wordt niet opgeheven na het ontbinden van de vertrouwenscommissie en is eeuwigdurend.

De vervolgstappen tot officiële herbenoeming van uw burgemeester

Nadat uw gemeenteraad de aanbeveling tot herbenoeming heeft vastgesteld stuurt uw raadsgriffier alle benodigde documenten naar de cdK. Dit gebeurt minimaal vier maanden vóór de herbenoemingsdatum van de volgende ambtstermijn van uw burgemeester. De cdK bestudeert de aanbeveling en schrijft vervolgens zijn bevindingen over de inhoud en het verloop van de procedure op in een advies aan de minister van BZK. De minister van BZK neemt dit advies mee in zijn voordracht aan de Koning. In de voordracht volgt de minister in principe de aanbeveling van uw gemeenteraad, tenzij zwaarwegende gronden aanleiding tot afwijking geven. De minister van BZK beslist over zijn voordracht aan de Koning, herbenoemingen worden niet behandeld in de ministerraad. Na de ondertekening van het koninklijk besluit door de Koning is de herbenoeming definitief. De laatste stap is het afleggen van de eed of belofte door uw burgemeester. Deze wordt afgenomen door de cdK in het Provinciehuis in Den Haag.

Meer informatie?

Deze informatie is gebaseerd op de circulaire burgemeestersbenoemingen van het ministerie van BZK. Deze folder is een specifieke uitgave voor gemeenten in de provincie Zuid-Holland. Voor meer informatie en advies over de herbenoemingsprocedure kunt u terecht bij de medewerkers van het kabinet van de cdK in Zuid-Holland. U kunt het kabinet bereiken via telefoonnummer 070-4416414.

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Zuid-Holland. Ontwerp: bureau Mediadiensten provincie Zuid-Holland. Met dank aan de heer P. van Vugt (raadsgriffier gemeente Zuidplas).